

אירגון אוהדי קבוצות הספורט בישראל

היציע-אירגון אוהדי קבוצות הספורט בישראל, טלפון 0523912215
כתובת למשלוח דואר – הבבלי 22 הוד השרון, מיקוד 45224
email: israfans@gmail.com www.israfans.org.il

7 ביוני 2012

לכבוד

חברי הועדה לבדיקת נושאי האבטחה בכדורגל הישראלי

משרד הספורט

נייר עמדה מטעם עמותת "היציע"

עמותת "היציע" מתכבדת בזה להגיש את עמדתה בנושא האבטחה במגרשי הכדורגל הישראלי הנידון על ידי הועדה הנכבדת:

א. פתח דבר

1. "היציע" – ארגון אוהדי קבוצות הספורט בישראל (ע"ר), נוסד בשנת 2006 ופועל למן הקמתו לייצוג כלל אוהדי קבוצות הספורט בישראל, ובמיוחד בענף הכדורגל. "היציע" מסייע ומצוי בקשר פעיל כיום עם כ-25 עמותות, ארגוני ויוזמות אוהדים מכל רחבי הארץ.
2. מטרת "היציע" הן קידום זכויות אוהדי קבוצות הספורט, טיפוח תרבות אוהדי קבוצות הספורט, סיוע במאבק בנגע האלימות והגזענות בספורט וחיזוק ועידוד הקשר בין הקהילה לקבוצות הספורט בישראל.
3. הארגון מקדם את מיסוד ארגוני אוהדים והפיכתם לעמותות, לצד ייצוגם בפני רשויות ומוסדות המדינה (רשויות מקומיות, ועדות הכנסת, משרדי ממשלה וכיו"ב), והמוסדות האירופאים הרלוונטיים. הארגון נמנה על הגופים המייסדים של ארגון האוהדים האירופאי FSE, הסמוך לאופ"א, ומוכר על ידה.
4. נוכח העובדה כי "היציע" חרת על דגלה לפעול למען הבטחת ערכי השקיפות, טוהר המידות והניהול התקין בכדורגל הישראלי, "היציע" רואה חובה להביא בפני הועדה את העמדה כי יש לדאוג לכך שערכים אלו יוטמעו בכל שינוי או רפורמה עתידית בתחום האבטחה במגרשי הכדורגל בישראל לרווחת הציבור והענף כולו.
5. המסמך מכיל סקירה של מגוון נושאים בהיבטים מקומיים וארציים, תוך מתן דוגמאות מהשטח והצגת פיתרונות מעשיים. נושאים אלו שלובים אחד בתוך השני וההפרדה ביניהם הינה לצורך הצגתם.

אידגון אוהדי קבוצות הספורט בישראל

6. לפיכך, המלצת היציע לוועדה, כפי שתפורט להלן, הינה להסדיר שורה של סוגיות המוצגות במסמך, ולייצר מסגרת ברת קיימא להסדרת היחסים בין קהילות האוהדים לגורמי האבטחה השונים. זאת תוך כיבוד זכויות האוהדים והשבת האמון הציבורי בענף, דברים אשר הינם הכרחיים לכדורגל הישראלי בימינו.

ב. שיתוף אוהדים

7. לב ליבה של בעיית היחסים בין כוחות האבטחה לאוהדים נובעת מכשל עמוק בנושא העדר התקשורת בין הצדדים.

8. עד היום נעשו פעולות נקודתיות בלבד לשם קיום דיאלוג הכרחי בין הצדדים. מספר ארגוני אוהדים יוצרים קשר עצמאי עם גורמי האבטחה מבעוד מועד, ולהפך. אך אלו הם היוצאים מן הכלל.

9. יש לייסד מנגנון קבוע של תקשורת בין הצדדים, אשר יכלול -

לפני המשחקים עצמם :

- מפגשי פתיחת/אמצע וסיום עונה עם מפקד הכח ומפקדי האבטחה האזרחית, לשם תיאום ציפיות.
- זימון אוהדים במידת הצורך לתדריכים של השוטרים לפני המשחקים.
- לאחר אירועים חריגים האוהדים יוזמנו לתחקירים משותפים של האירועים.
- במשחקי חוץ – איש הקשר לאוהדי הקבוצה האורחת יקבל את פרטי מפקד/י הכוח הביתי בכדי ליצור ערוץ התקשורת ביניהם לפני המשחק.

בעת המשחקים :

7. לפני המשחק יוצר קשר בין מפקד כח האבטחה המקומי לנציג אוהדי החוץ, כמו גם נציג אוהדי הקבוצה הביתית.
8. במקרים בהם ימצא לנכון מפקד הכוח להכניס כוחות שיטור נוספים ליציע תהיה אפשרות לפעילות מונעת על ידי יצירת קשר בין הצדדים.

אידגון אוהדי קבוצות הספורט בישראל

"הטלת עונשים קולקטיביים" - לאחר משחק "דרבי המוטות" בו נזרקו מוטות לכו הדשא החליטה המשטרה באופן גורף כי לא תהיה הכנסת מוטות לאף מגרש בארץ. זאת לאור בקשות של חברות האבטחה. נשאלת השאלה - מדוע? במגרשים רבים בהם לא נזרקו מוטות לדשא, ולא נעשתה כל פעילות הנתונה לפרשנות שלילית, המשטרה אסרה שרירותית הכנסת מוטות וציוד בהחלטה של רגע. מדובר בדוגמא למהלך פוגעני של זלזול בוטה בעבודת הכנה של שעות רבות (שהתפרסו על פני ימים) של תפאורה למשחקים. – עמותת אוהדי מכבי נתניה

ב. אביזרי עידוד

10. אביזרי עידוד הינם חלק מרכזי בתרבות האהדה הישראלית. אלו משמשים להעצים את האווירה והצבעוניות במגרשי הספורט, הן לאוהדים והן לשחקנים. **למרות ניסיונות רבים להסדיר את נושא אביזרי העידוד במגרשים, הדבר טרם נעשה.**
11. הנוהל הקיים כיום הינו כי ציוד עידוד לסוגיו השונים יוכנס למגרשים בבדיקה מוקדמת. לצורך כך הקבוצה הביתית מתאמת על פי רוב את הכנסת הציוד למגרש מראש עם תחנת המשטרה המקומית/מפקד האבטחה.
12. פעמים רבות מתעורר קושי מצד קהל הקבוצה האורחת, כאשר מפקדי התחנה המקומית לא תמיד מכניסים את הציוד של קהל האורחים. זאת ללא סיבה נראית לעין, וללא התחשבות בנסיבות שונות. (כדוגמת – איחור של אוהדי הקבוצה האורחת לבדיקה מוקדמת של הציוד עקב בעיות תנועה).

"המשטרה מאלצת אוהדים במגרשים רבים להגיע שלוש ולפעמים גם ארבע שעות טרם פתיחת השערים לבדיקת הציוד. מעבר לכך שהוטרים לרוב לא טורחים להגיע בזמן ואנחנו מוצאים עצמנו מחכים להם שעה ואף יותר, זה לא הגיוני לאלץ אנשים להגיע כל כך הרבה זמן לפני למגרש. חוץ מהיותנו אוהדים כדורגל אנחנו גם אנשים עובדים עם חיים וחוויות הכדורגל לא צריכה לקחת 6 או 7 שעות (כולל המשחק והקיפול של הציוד) בשל גחמות של רב פקד כזה או אחר. זמן בידוק של שעה עד שעה וחצי לפני שריקת הפתיחה הוא סביר ביותר בשביל שהמשטרה תבדוק ציוד טרם הכנסתו" – איגוד האוהדים/החזית הכחולה – ארגון אוהדי הפועל פתח תקוה

אידגון אוהדי קבוצות הספורט בישראל

13. גם במקרים רבים בהם מתקיים דיאלוג על הכנסת ציוד מבעוד מועד. בעת הכניסה למגרשים כוחות האבטחה אינם עומדים בסיכומים ומונעים את הכנסת הציוד.
14. לכן יש לייצר נוהל אחיד ברור ושקוף לכל נושא אביזרי העידוד. נהל אשר יכלול הגדרה ברורה אודות אופי והליכי הכנסת אביזרי העידוד, מינוי קצין קשר במגרש האחראי על הנושא מבעוד מועד.
15. העדר נוהל כזה, קיום נהלים עצמאים בין תחנות המשטרה השונות ואי מתן תשובות בנושאי אביזרי העידוד עד לרגע האחרון, מובילים לעוגמת נפש לאוהדים הצעירים שעומלים רבות על הכנת אביזרי העידוד, פוגמים באווירה במגרש, ויוצרים תחושות שליליות בקרב האוהדים כלפי השוטרים וכוחות האבטחה שמונעים את הכנסת אביזרי העידוד.
16. **צנזורה** - בשנים האחרונות היינו עדים לסתימת פיות שנעשת בחסות המשטרה כשנמנע מאוהדים להניף שלטי מחאה לגיטימיים. לשיטתנו, למעט במקרים שבהם בשלטים אלו מופיעים תכנים המנוגדים לחוק, אין זה מקום להתערב בתכנים. זאת בדגש על כך שאצטדיוני הכדורגל בישראל הינם רובם ככולם בבעלות ציבורית של הרשות המקומית, ומועדוני הכדורגל מוגדרים כגופים דו-מהותיים.

רשימת אביזרי העידוד השונים הנפוצים

- דגלים** – חתיכות בד אשר עליהן מופיעות כתובות וציורים שונים הקשורים להווי האוהדים, ולקבוצות.
- כחות** – רצועות פלסטיק המשמשות להנפת הדגלים.
- דגלי פריסה** – דומים לדגלים, אך גדולים מהם באופן משמעותי. נפרסים מעל ראשי האוהדים בזמן המשחק.
- קונפטי** – גזירי נייר בתוך שקיות פלסטיק, הנזרקים לחלל האוויר לכיוון המגרש בעת תחילת משחק ועליית השחקנים ו/או לאחר שערים ו/או אירוע מיוחד במהלך המשחק.
- תותחי קונפטי** – מכונות המשגרות את גזירי הנייר לאוויר, בריכוז ועוצמה גבוהה.
- גלילים** – רצועות בד ארוכות צבעוניות הנפרסות ביציעים, על פי רוב מצידו הגבוה של היציע לצידו הנמוך.
- תופים** – תופי תיפוף בגדלים שונים הנתלים על פי רוב על מעקי הבטיחות.

אידגון אוהדי קבוצות הספורט בישראל

ג. פעילות ספסרים

17. במגרשים שונים ו/או במשחקים בעלי דרישה גבוהה לכרטיסים מתקיימת פעילות ספסרות. ישנם מגרשים בהם קופאים משתפים פעולה עם הספסרים ומוכרים להם כמויות גדולות של כרטיסים. אלו נמכרים רגע לאחר מגן בספסרות בגלוי לעיני כל – הן לפני המשחקים באתרי האינטרנט, והן בכניסות למגרשים. בפועל נעשות פעולות מועטות אם בכלל מצד השוטרים בנושא. על פי רוב השוטרים לא נענים לבקשות האוהדים לעצור ספסרים בעת פעולתם במגרש.

18. הספסרות אסורה על פי חוק. התופעה החמורה יותר במחירי כרטיסי הנוער. הספסרים קונים כרטיס נוער, אשר מחירם הראשוני זול, ומביאים לחיסול מלאי כרטיסי הנוער. פעילות זו מאלצת את בני הנוער פעמים רבות לקנות כרטיס מבוגר אשר מחירו יקר ב-100% מכרטיס נוער. פעולה זו מובילה להרחקת בני נוער שהינם אוהדי העתיד מהמגרשים.

19. משטרת ישראל חייבת לשנות את המצב, ולעבור מפעולות אכיפה נקודתיות לביצוע פעולות עקביות ונחושות של ענישת והרחקת הספסרים מהמגרשים לאלתר. זאת לצד פעילות מונעות מול הספסרים המוכרים את הכרטיסים באתרי האינטרנט לפני המשחקים.

ד. תגים שמים

20. בעבר בעת הצבת יחידות שיטור מיוחדות במגרשים נתקלו האוהדים באלימות רבה מצדם. שוטרים אלו הורידו והסתירו את התגים השמים שלהם במקרים בהם נדרשו להזדהות. כיום נוכחים במגרשים בעיקר מאבטחים אזרחים במגרשים.

21. ישנם שוטרים ומאבטחים אשר מנצלים את העובדה שלא ניתן לזהות אותם, וכפועל יוצא נוהגים באלימות. לדעתנו חלק מהותי בהתנהגותם האלימה של אלו, מתבססת על כך שלא ניתן לזהותם ולהתלונן עליהם.

22. כל כוח אבטחה במגרש ובסביבתו הינו נותן שירות וחייב לשאת תג שמי ככזה. השוטר מחוייב לעשות זאת על פי חוק, ורצוי שדין דומה יכול על המבטחים האזרחים.

ה. פתיחת שערים וקופות

אִדְגוֹן אוֹהֵדֵי קְבוּצוֹת הַסְפּוֹרֵט בְּיִשְׂרָאֵל

23. במשחקים רבים נוצר עומס רב בהמתנה לרכישת כרטיסים בקופות וכניסות בשערים. העומס נוצר מסיבות רבות. החל בהגעה למשחק של ציבור האוהדים סמוך לשריקת הפתיחה וכלה במיעוט קופאים ושערים פתוחים.

24. עובדות אלו מובילות לדוחק רב בקופות בשערי הכניסה, אשר השלכותיו לכל הדעות אינן יכולות להיות חיוביות

25. בפועל ניתנים פיתרונות נקודתיים של מפקדי כוח השיטור במקום, אשר פותחים את השערים על פי שיקול דעתם, לצד פתיחת קופות נוספות על ידי המועדונים ברגע האחרון.

26. בנושא זה יש

- לקבוע תקן לפתיחת שערים וקופות על פי מספר הצופים הצפוי, אשר יגובה מבעוד מועד בכוח האדם ההכרחי.
- לדאוג כי במגרש עצמו תתבצע פתיחת שערים נוספים (הרחבת מספר השערים הבסיסים הנפתחים כיום) בזמן מספק מראש לפני היווצרות העומסים.
- לבחון הקלת הבדיקות בכניסות, כדוגמת בדיקה מהירה עם מגנומטר.

”במשחק על העלייה לליגת העל שנערך באצטדיון המושבה בפתח תקוה בין הפועל רמת גן לבני לוד, המשטרה אסרה על מכירת כרטיסים ביום המשחק באצטדיון! אתם מדמיינים לכם הצגה בהבימה שאוסרים על מכירת כרטיסים ביום ההצגה? איך מצפים שאוהדים יגיעו לצפות בכדורגל אם נאסר עליהם לקנות כרטיסים למשחק ביום המשחק? מחסלים למעשה אפשרות שבני נוער ואנשים שהיו בספק להגיע למשחק יגיעו לצפות בו, אלא אם יהיו מוכנים לרכוש כרטיסים מספסרים במחירים מופקעים. זו עוד דוגמה מיני רבות, איך מרחיקים אוהדים מהציעים במקום לעודד אותם להגיע...” – עמותת המכתש, אוהדי הפ רמת גן גבעתיים.

אִדְגוֹן אוֹהֵדֵי קְבוּצוֹת הַסְפּוֹרֵט בְּיִשְׂרָאֵל

27. כוחות המשטרה הוחלפו על ידי חברות אבטחה אזרחיות. חברות אלו אינן עומדות כראוי ביעד שהוצב להן - שמירה על ביטחון הקהל והשחקנים.
28. המשאב האנושי שחברות האבטחה שולחות למשחקים מורכב מעובדי קבלן שהם אחד מהשניים - פנסיונרים שמבקשים להימנע מעימות בכל מחיר או באונסרים שרבים מהם עובדים בלילות כשומרי סף במועדונים (עובדה שנבדקה פעמים רבות).
29. אלו וגם אלו אינם מוכשרים לעבודה במגרשי כדורגל או מודרכים כראוי לאתגרים שצפויים להם. פעמים רבות הם נראים כחסרי אונים, אינם בקיאים בנהלי משטרה שכל אוהד מסור ממוצע מכיר, לא חיים את המשחק ופעמים רבות לא יודעים דבר אודות קהלים/ארגוני האוהדים אותם הם מאבטחים.
30. הבעיה מתחילה במדיניות שמכתיבים ראשי האבטחה למאבטחים. נראה כי למאבטחים מועבר מסר שבאי המגרשים הם עדר חסר מוסר ונורמות ששפת הכוח היא שפתו.
31. האוהדים שפוקדים את האצטדיונים בצורה קבועה יודעים כי כאשר עולה בעיה מול אוהד מסוים, בין אם בצדק ובין אם לא, המאבטחים אינם פועלים לעולם כבודדים. "תורת הלחימה" היא אחת ופשוטה - "כוח התערבות" המונה בין 10 ל-15 מאבטחים הפורץ ליצע כקומנדו על מנת להגיע לאוהד החשוד ולעכב אותו. מיותר לציין כי אלימות גוררת אלימות ולא אחת המאבטחים נתקלים בתגובה אלימה של הקהל.
32. לכן יש להגביר את הבקרה על זהות המאבטחים, על ידי כך שיושארו מאבטחים קבועים בכל יצע. לצד זאת יש לחזק את הדיאלוג המקדים בין הצדדים ובחינה של אופן התנהלות המאבטחים ביציעים.

ז. ניהול יצע עצמי

33. בחינת החלת פיילוט שעיקרו "אוהדים-סדרנים" - זהו נושא אשר מקודם על ידי ארגון האוהדים האירופאי (FSE) במימון התאחדות הכדורגל האירופאית (אופ"א), וישראל מועמדת להיות חלק ממנו בשלב הפיילוט. פלוגות "הסדרן" שמרו בעבר על הסדר במגרשים במשך שנים. נושא זה הינו בעל פוטנציאל להוות גורם ממתן ביציעים. "האוהד-סדרן" יעבור הכשרה כמאבטח ויהיו לו מלוא הסמכויות. אך הקשר האישי וההיכרות המוקדמות שלו עם אינדיבידואלים בקהל, מנהיגי ארגוני האוהדים ועם אופי ארגוני האוהדים יתנו לו יתרון עצום במיתון קונפליקטים. הוא מגיע מתוכם והדבר יוצר יתרונות עצומים.

ח. המלצת "היציע" לוועדה

אירגון אוהדי קבוצת הספורט בישראל

34. בנייר העמדה הוצגו נושאי הליבה עימם מתמודדים האוהדים בסוגיות האבטחה. לב ליבו של השינוי המתבקש הינו קביעת נהלים אחידים בנושאים השונים.

- תקשורת קבועה בין האוהדים למשטרה/חברות האבטחה בעת המשחק ובמהלך העונה
- הסדרת נושא אביזרי העידוד
- מניעת ספסרות
- קביעת נוהל לעניין פתיחת הקופות והשערים
- חובות ענידת תגים שמיים
- הסדרת סוגיית "מיהו מאבטח" ונהלי העבודה של חברות האבטחה
- בחינת אפיק פעולה חדש – פלוגות סדרן

היציע-אירגון אוהדי קבוצת הספורט בישראל, טלפון 0523912215
כתובת למשלוח דואר – הבבלי 22 הוד השרון, מיקוד 45224
email: israfans@gmail.com www.israfans.org.il